

1922. NOVEMBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LXI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

21—22. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

*

Előfizetési díj egy évre 160 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok az esedékes alap. kamat, illetőleg 20 K évi tagsági díj, valamint az 1922. évre a 2000 K-nál kevesebbet alapított alapító tagokra kivetett 120 K, illetőleg a rendes tagokra kivetett 140 K pótdíj fejében kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, ezenfelül 10 K-t fizetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

← A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnek. →

(Telefon: 37—22.)

Meghívó

az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére.

Az Országos Erdészeti Egyesület f. évi rendes közgyűlését pénteken, december hó 15-én, d. u. 5 órakor, Budapesten, saját helyiségeiben (V., Alkotmány-u. 6. sz.) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett egyesületi tevékenységről.

2. Az új erdészeti törvényjavaslatok tárgyalása.

3. Elnök, esetleg alelnök, továbbá 20 választmányi tag választása, még pedig 15 négy évre, 3 három évre, 2 egy évre. A választmányból alapszabály szerint kilépnek, de újra választhatók: *Balogh Ernő, Biró Zoltán, Bodor Gyula, Gaul Károly, Jankó Sándor, Kallivoda Andor, Károlyi Árpád, nemeskéri Kiss Pál, Kovács Gábor, Mikolás Vincze, peremartoni Nagy Sándor, Rochlitz Dezső, Roth Gyula, Pajer István és Vuk Gyula* választmányi tagok. Egy hely az elnökségbe történt választás, három elhalálozás, egy pedig lemondás következtében üresedett meg.

3. Az 1921. évi zárszámadás és az 1923. évi költségvetés előterjesztése.

4. Jelentés a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiírt pályázatokról.

5. Indítvány a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

6. Egyéb indítványok. (Ilyenek az alapszabályok szerint a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak bejelentendők.)

Van szerencsénk az egyesület t. tagjait felkérni, hogy a közgyűlésen minél számosabban vegyenek részt.

Az elnökség.

Gondoskodás fog történni, hogy a közgyűlés után együtt vacsorázni kívánó tagoknak a közelben fenntartott hely álljon rendelkezésre, mely a közgyűlésen fog közöltetni.

A levegő széndioxid-tartalmának hatása az erdei fák növekedésére.

Irta: Fehér Dániel.

A növények táplálkozási folyamatának egyik leglényegesebb mozzanata az u. n. növényi asszimiláció, melynek folyamán a zöld levelek a bennük felhalmozott festőanyag, a *chlorophyll* segítségével a szájnyílásokon felvett CO_2 gázból és a gyökerek utján felvett vízből (H_2O) organikus anyagokat állítanak elő. Ennek a folyamatnak a legelső, határozottan kivehető terméke a keményítő ($C_6H_{10}O_5$) összetétellel.

Az asszimiláció kémiai folyamatát ma még ugyszólván alig ismerjük, azonban az újabb idevágó kutatások mind valószínűbbé teszik, hogy a keményítő kialakulását bonyolult kémiai folyamat előzi meg, melynek folyamán valószínűleg a $CO_2 + H_2O = CH_2O + O_2$ képlet alapján először formaldehyd és szabaddá váló oxigén képződik. A formaldehyd azonnal kondenzálódik, vagyis több molekula egyesül és $6CH_2O = C_6H_{12}O_6$ -t, egy szénhidrátot alkot, amely viszont egy mol. vizet veszít és $n \times (C_6H_{12}O_6) - n \times H_2O = n \times (C_6H_{10}O_5)$ egyenlet szerint a keményítő keletkezik.

Az egész folyamatot, amint az idevágó kísérletek bizonyítják, elsősorban a fény, a hő, a levegő CO_2 tartalma és a felvett H_2O mennyisége szabályozzák bizonyos határozott törvényszerűség szerint. A chlorophyll ugyan elengedhetetlen kelléke az asszimilációnak, azonban ennek a kémiai szerepe még éppen úgy nincsen tisztázva, mint az asszimiláció egész kémiai folyamata. A szükséges energiát a nap hőenergia forrása szolgáltatja. A CO_2 és H_2O molekulájának az elbontására, továbbá a keményítő rendkívül nagy molekulájának szintetikus felépítésére rendkívül nagy energiára van szükség. (I.)

Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy ez a vitális folyamat csak akkor jöhet létre, ha a fa leveleinek sejtjei ehhez a munkához megfelelően táplált élő anyaggal, a fehérjéből (C, H, O, N, esetleg P, S) álló *protoplasmával* is rendelkeznek, amelyek képzéséhez a talajban a vízzel felvett P, S, N-t tartalmazó ásványi sók is járulnak.

A növény testét felépítő sejtek falának alapanyagát a celulóze képezi, amely éppen úgy, mint a keményítő, még meg nem határozott nagy molekulával bíró szénhidrát $m \times (C_6H_{10}O_5)$.

A mezőgazdaságban már ősrégi gyakorlat a talajoknak mesterséges javítása trágyázással, amellyel bizonyos határig a növények növekedését, továbbá a termés mennyiségét és minőségét fokozni lehet.

Az újabb időben *felvetődött az a gondolat*, hogy vajjon a levegő CO_2 tartalmának mesterséges fokozásával nem lehetne-e a növények szénhidrátképzését és ezzel együtt a növekedését fokozni, mert hiszen nyilvánvaló, hogy a fokozott CO_2 elsősorban a sejttel nagyobb mennyiségben és mértékben való felépítésére használtatik fel. Az idevágó kísérletek azt mutatták, hogy a levegő CO_2 tartalmát, amely normális körülmények között 0.03%, körülbelül 10%-ig lehet fokozni és ez alatt a növények növekedése jelentékenyen fokozódik. (II.) Kezdetben CO_2 gázt vezettek zárt edényekben, illetve helyiségekben elhelyezett növényekhez, későbbben rájöttek arra, hogy a talajfelszínen korhadó növényi maradékok bomlásánál, mely részben a levegő oxigénje, részben pedig a talajban élő mikroorganizmusok hatására jön létre, aránylag nagymennyiségű CO_2 keletkezik, melyet a növény a maga számára felhasznál.

Az erdőművelési technikának az erdőgazdaság extenzitása mellett, már csak a jövedelmezőség szempontjából sem lehet a talaj nagyobb mérvű trágyázására gondolnia s ezért önkéntelenül felmerül tehát a gondolat, hogy vajjon az asszimiláció fokozásával nem lehetne-e a fák növekedését jelentékeny mértékben előmozdítani. A friss állapotban levő fa körülbelül 40—45 sulyszázalék vizet tartalmaz, a megmaradó 55—60 sulyszázalék adja a fa u. n. szárazanyagát, amely ismét körülbelül:

50·0% C-ből

42·0% O-ból

65% H-ből

1·0% hamualkatrész

0·5—1·0% N-ből áll.

Tehát a fa száraz anyagának tulnyomó részét a $(C_6 H_{10} O_5) \times m$ vegyületből álló cellulóze teszi ki. A N. az élő sejtekből marad vissza, viszont a hamualkotórészek egy jó része a fában, különösen a gesztben, mint inkrustáló anyag van jelen. A fatest tehát maga nem egyéb, mint elfásodott cellulózeből álló sejtfalak összessége.

Természetes tehát, hogy különösen az erdőgazdaságban az asszimiláció fokozása a fa számára nagy cellulóze-, illetve növedéknyereséget jelent és rendkívül nagy jelentősége lenne annak, hogyha sikerülne ezt a gazdaság rentabilitásának keretén belül jelentékenyen fokozni.

Általában, amint ezt *Matthaei*, *Blackmann* stb. kísérletei kimutatták, az asszimiláció optimális kifejlődését a hő és a fény nem mozdíthatják elő teljes mértékben, miután ezt a CO_2 hiánya, amely csak 0·03%-nyi mennyiségben van jelen, megakadályozza. Ez a tény különben megfelel a *Sachs*-féle minimum-törvénynek, amelyet az asszimilációra is alkalmazni lehet, s amely szerint az asszimiláció lefolyását döntően mindig az a tényező befolyásolja gátlólag, amely vagy teljesen hiányzik, vagy csak minimális értékben van jelen. (IV.)

Az első pillanatra látszik, hogy a CO_2 mennyisége milyen csekély. *Oelkers* (V.) számításai szerint 1 kg fa szárazanyag előállításához 1·5 kg CO_2 szükséges.

Ő az egyszerűbb $6 CO_2 + 6 H_2 O = 6 C_6 H_{12} O_6$ képlettel

számít. Ha ide behelyettesítjük az atomsúlyokat ($C = 12$, $O = 16$, $H = 1$), akkor $6 \times 12 + 12 \times 1 + 6 \times 16 = 180$ súlyegység faanyag keletkezéséhez $6(12 + 2 \times 16) = 264$ súlyegység, körülbelül 1.5-szer nagyobb CO_2 mennyiség szükséges.

Pl. 1 hektár területen a 45 éves *Pinus silvestris* állomány, amely 11.9 m átlag magasságu és 12 cm mellmagassági átmérőjű törzsekből áll, évi 8 tm^3 növekedést hoz létre. Ebből körülbelül 4.8 tm^3 szárazanyag. Ennek a súlya $500 \times 4.8 = 2400 \text{ kg}$, melynek az előállítására $3600 \text{ kg } CO_2$ szükséges. 10.000 m^2 területen, 12 m magasságban 120.000 m^3 levegő van. Azonban tekintettel arra, hogy a 0.03% szerint csak minden $10.000 \text{ l} = 10 \text{ m}^3$ levegőben van $3 \text{ l} = 0.003 \text{ m}^3$ CO_2 és 1 m^3 CO súlya 0° és 760 mm légnyomás mellett 1.979 kg , úgy 1 m^3 levegőben mindössze $0.59 \text{ gr } CO_2$ van. *Vagyis 1 kg CO_2 -hoz 1695 m³ levegő szükséges. Világos tehát, hogy 3600 kg CO_2 előállításához kereken $3600 \times 1695 = 6.000.000 \text{ m}^3$ levegőre van szükség. Tekintettel arra, hogy a számítás alapjául vett erdőterület (1 ha) felett csak 120.000 m^3 levegő van, úgy ebben az évi növedék számára szükséges CO_2 mennyiségnek csak 50-ed része van jelen. Ahhoz tehát, hogy a jelzett 8 m^3 évi növedék létrejöhessen, ennek a levegő mennyiségnek a a tenyészeti időfolyamon éppen 50-szer kell megújulnia. Oelkers szerint ezt a nagy CO_2 mennyiséget idegen forrásból az erdő nem meritheti, ez az erdőtalajon korhadó elhalt törzsek, ágak stb. bomlásából keletkezik, melyek az O és a talajbakteriumok kellő mennyisége mellett CO_2 -á, H_2O -á, NH_3 -á (ammoniak) stb. alakulnak át. Szerinte itt van a CO_2 többlet forrása. Ha tehát a korhadást kellő módon fokozni tudjuk, akkor ez az évi növedékre is messze kiterjedő hatással lesz.*

Oelkers gondolata tehát nem egyéb, mint a mezőgazdaságnál már régebben megkísérelt módszereknek az erdőgazdaságra való átvitele.

Tulajdonképpen maga az áterdőlés is nagy részben az asszimiláció fokozása folytán hozza meg a kívánt eredményeket, a szabadabb állásba jutó fák nagyobb koronára s evvel együtt nagyobb asszimiláló felületre tesznek szert, a fény jobban éri őket, a felesleges egyedek kivágása folytán pedig a megmaradó fákra több CO_2 esik. Mindezek a tényezők, amelyekhez a talaj

tápláló erejének a kedvezőbb eloszlása is járul, a nagyobb évi növedékekben nyerne kifejezést.

Ha most ehhez még a CO_2 mennyiség kellő, a gazdaság rentabilitásának keretein belül járó gyakorlati intézkedésekkel való növelése is járul, akkor az évi növedéket jelentékenyen meg lehet nagyobbítani.

Kalitsch, Michaelis (VI.), *Erdmann* (VII.) stb. Poroszországban, *Picea excelsa*, *Pinus silvestris* és *Pseudotsuga Douglasii* állományokban már régebben kezelik gazdaságaikat ennek a célznak megfelelően és az itt elért jelentékeny növedéktöbbletet, amely 2—3-szorosa a réginek, a talaj eme céltudatos biológiai ápolásának tulajdonítják.

Oelkers összefoglalóan a következő főbb elveket említi, amelyek ezt a célt vannak hivatva szolgálni.

Az állomány talaján, a bomlásnak induló vékony rőzsét szabályos időközökben gyakran szét kell szórni, hogy ezáltal a korhadás folyamatát elősegítsük. A tarvágást kerülni kell, miután a szabadabbá tett erdőtalajon a nap sugarainak ereje és a vele kapcsolatos kiszáradás a mikroorganizmusok munkáját teljesen lehetetlenné teheti. Az áterdöléseket gyakran, de mérsékelten kell vezetni. A záródást csak oly mértékben szabad gyengíteni, amely mellett a koronák a csapadékot kellő mennyiségben áteresztik ugyan, azonban a nap közvetlen kis hullámhosszúságú, u. n. kémiai sugarait, amelyek a mikroflóra káros hatást gyakorolnak, visszatartják és csak a lombkorona által megszürt, nagyobb hullámhosszúságú, u. n. meleg sugarakat bocsátják át, melyek a nedvességgel együtt a mikroflóra fejlődéséhez szükséges páradús és meleg levegőréteget létrehozzák. Az áterdölésnél keletkezett rőzsét fekvé kell hagyni. Ez részben a talaj párolgását akadályozza meg és így a mikroflóra számára a szükséges meleg, nedves korhadó humuszréteget hozza létre, részben pedig korhad és sok CO_2 -ot tesz szabadabbá. Hasonló eredményt biztosít az alomszedés, tilalmazása is. Az állomány lehetőleg különböző kora és magasságú fákból, illetve facsoportokból álljon, mert ilyen módon a legkönnyebben lehet a szél hatását kiküszöbölni és a nap közvetlen sugarainak a káros hatását elkerülni. Ezt a formát a leg-

jobban megközelíti a száraló üzemmód csoportos szálalással, vagy általában a kellő körültekintéssel vezetett természetes felujtás.

Az áterdőlés tehát itt teljesen a talaj biológiai szabályozásának szolgálatában áll és csak másodsorban alkalmazkodik a faalak nevelésének céljaihoz.

Erdmann (VII.) bizonyos klimatikus körülmények¹⁾ között ajánlja még a *Pinus silvestris*, *Picea excelsa* és a *Pseudotsuga Douglasii* tiszta állományoknak *Larix*, *Quercus*, *Fagus*, *Betula*, *Abies* stb. fajokkal való elegyítését, miután szerinte az előbbieket bizonyos körülmények között elegyetlen állományokban a szükséges mikroflórát nem tudják kifejleszteni.

Erdmann kerületét (Bährenthoren), ahol ő 1884—1913. gazdálkodik ezek szerint az elvek szerint, újabban *Hornschu* ismertette. (VIII.)

Ezeket a gyakorlati eredményeket vannak hivatva megerősíteni *Meinecke* (IX.) kísérletei is, melyeket szintén a levegő CO_2 tartalmának növelésével fiatal fákon végzett s jelentékeny növekedési többletet ért el.

Újabban *Kreutzer* (X.) a CO_2 elméletnek az erdőgazdaságra vonatkozó feltevéseit kétségbe vonja. Szerinte a CO_2 -nak nem szabad olyan döntő szerepet tulajdonítani, miután az erdő életében más tényezők is erős befolyást gyakorolhatnak, melyek közül a *N*-t tartalmazó sók jelentékeny szerepet játszanak s általában a fák táplálkozási jelenségeinél a víz, a talaj sói, a talaj és a levegő CO_2 tartalma stb. együttesen adják meg azt az egyensúlyi állapotot, amely az optimális fanövekedésre vezet. A humusz *Kreutzer* szerint is fontos szerepet játszik, azonban nemcsak a levegő CO_2 tartalmának a közvetlen fokozásával, hanem a talaj táplálóanyagának a növelésével is.

A CO_2 trágyázásra vonatkozó elméleteket kellő kritikával kell fogadnunk. Egyelőre közvetlen bizonyítékok még nem állnak olyan mennyiségben rendelkezésre, amelyek ezt kétségkívül bebizonyítanák. *Kalitsch*, *Michaelis* stb. gyakorlati szabályainál először exakt kísérleti alapon el kell döntenet, hogy csakugyan a levegő CO_2 mennyiségének a növelése-e a döntő tényező és nem a humuszképződés előmozdítása és ezzel együtt a talaj tápsói mennyiségé-

1) Északnyugat-Poroszország.

nek a növelése az a körülmény, amely az elért növekedési többletet létrehozta. Bár ez utóbbi mellett kevés körülmény szól és ugylátszik, hogy a levegő CO_2 -jának csakugyan lényeges befolyása van.

Ránk, erdeiből kifosztott országokra nézve, melynek életfeltétele az erdőgazdasági többtermelés, mindenesetre sokat jelentene, ha megfelelő, kísérleti uton beigazolt módszerrel ezeket a gyakorlati eljárásokat a mi különleges viszonyainkra alkalmazni lehetne. Addig azonban, amíg ezekben a kérdésekben teljesen tisztán nem látunk és az exakt alapon végrehajtott idevágó kísérletek megfelelő eredménnyel nem jártak, minden elhamarkodott lépéstől óvakodni kell.

Az eddigi eredményeknek mindenesetre megvan az a kiható fontosságuk, hogy a gyakorlati erdőgazdaságot és annak művelési szabályait nagy lépéssel közelebb hozták a fák belső életének a megismeréséhez, amelynek törvényszerűségei mindentől függetlenül, egyedül fogják megszabni a modern erdőgazdaság jövőendő irányát.

Irodalom.

I. V. ö. *Jost*. Pflanzenphysiologie. 1913. *Pfeffer*. Pflanzenphysiologie I. 1897. *Czapek*. Biochemie der Pflanze. 1921. ect.

II. *Reinau*. Kohlensäure und Pflanze. 1921. *Bornemann*. Kohlensäure u. Pflanzenwachstum. 1920. *Molisch*. Pflanzenphysiologie. 1921. ect.

III. *Blackman and Mathaei*. Proceedings of the Royal Society London. 1905. 83. k., 389. o.

IV. *Sachs*. Jahrbücher f. wiss. Botanik. 1860. p. 338. V. ö. még *Jost* és *Pfeffer* 1. o.

V. *Oelkers*. Kohlensäure und Jahrring. Zeitschrift für Forst u. Jagdwesen. 1922. 3. füzet, 170. o.

VI. *Michaelis*. Wie bringt Durchforsten die grössere Stärke u. Wertzunahme des Holzes. 1913. (Cit. Oelkers.)

VII. *Erdmann*. Der zweialtrige Hochwaldbetrieb. -Silva. 1920. p. 197. (Cit. Oelkers.)

VIII. *Hornschu*. Silva. 1921. p. 249. V. ö. Centralblatt f. d. ges. Forstwesen. 1921. 7/8., p. 232.

IX. *Meinecke*. Ertragssteigerung durch Kohlensäurezufuhr. Zeitschrift für Forst u. Jagdwesen, 1921. p. 757.

X. *E. Kreutzer*. Über forstliche Bodenpflege. Centralblatt f. d. ges. Forstwesen. 1922. H. 1/2., p. 45.

Erdei érték s árszabályzatok.

Irta: **Craus Géza** ny. kir. erdőfelügyelő.

Tudvalevő, hogy az erdei kihágások értékének és a büntetés összegének megállapíthatása céljából az erdőtvény rendelkezése szerint minden közíg. bizottság a saját területére érték s árszabályzatot állapít meg s azt felső jóváhagyás után közhírré teszi, az illetékes hatóságoknak kiadja s alkalmaztatja.

Eme árszabályzatok már a béke idejében komoly fontossággal bírtak, mert hiszen elképzelhetőleg, az embereket bármiféle kihágás elkövetésétől egyrészt az őrzés intenzivitása, de másrészt a kimért büntetés nagysága tartja vissza. Minél kevesebb veszéllyel s kisebb büntetéssel kapcsolatos a kihágás, annál több vállalkozó akad s viszont.

Az erdei lopások, tilos legeltetések stb. lehető megakadályozása végett tehát még a boldog béke idejében mindig meg volt a törekvés az erdőbirtokosok s ezek erdőtisztjei részéről, hogy az érték s árszabályzatok tételei lehető magasan állapíttassanak meg, hogy így a szabályzatoknak a gyakorlati életben kellő hatályuk is legyen, mert máskülönben igazán kár a papirosért s a ráfordított munkáért.

Az is törvényes rendelkezés, hogy eme szabályzatok legkésőbb minden három évben, de szükség esetén rövidebb idő alatt is: „*jelentékeny árváltozások esetén*“, újból állapítandók meg. Az előre látó erdőfelügyelő tehát, nehogy minden évben küzködni kelljen eme árszabályzatok hosszas s nem éppen kellemes munkálataival, az összeállítás idejében a közéleti viszonyokból elleste, hogy az erdei termékek valutája minő irányzatot mutat a közelebbi jövőt illetőleg s az árak megállapításába az eredményt már belekalkulálta. Ilymódon — ritka kivételektől eltekintve — a szabályzatok majdnem általánosan megtartották három évre kiszabott hatályukat. Sőt gyakran még további három évre is kikéretett a szabályzat érvényének meghosszabbítása. Boldog idők. Hol vagyunk ma ezektől?!

Az érték s árszabályzatok szintén a „minden jó munka időbe kerül“ — tapasztalat alapján készültek. A munkálatot megindítja az erdőfelügyelőség, a bizottság útján bekérve az erdő-

birtokosoktól az értékekre, árakra vonatkozó véleményeket. Hát ezelőtt így volt s jó is volt. De a mai időkben ez kissé túlhaladott álláspont; mert a szakvéleményeket talán a posta még nem is kézbesíti s a bennük kitüntetett árak, értékek már egy-két emelettel feljebb tornáznak a valuták felhőkarczolóinak liftjein s mire az erdőfelügyelőség a javaslatot összeállítja, a megyebizottság elfogadja, felterjeszti s az jóváhagyva leérkezik s ki lesz nyomtatva, hirdetve, — addig a megállapított értékek s árak csak mint a messze-messze eltűnő napnak muló, halvány reflex sávjai láthatók a drágaság tornyosuló sötét felhőtengerei között.

Nyilvánvaló tehát, hogy ilyen körülmények mellett az árszabályzatok ama céljuknak, hogy az erdei kihágásokra bénítólag, mérséklőleg hassanak, — semmiképpen sem felelnek s felelhetnek meg. Ha a kihágónak az eltulajdonított erdei termékért, vagy legeltetési károsításért mindenestől sem kell akkora összeget fizetnie, mint amekkorát azért a zugpiaczon kap, vagy amennyire a legeltetés hasznát értékeli, akkor teljesen hiábavalók az őrzés terén bármiféle szigorítások s intézkedések. Mert hiszen azt is tekintetbe kell vennünk, hogy a korsó többször megy a kutra, amig eltörik s a kihágót sem csipik el minden egyes esetenél s mire erre sor kerül, addig már többszörösen megszerezte a tettenérés esetének kiadásait. De sőt az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a büntető hatóságok még eme erkölcszüllött s erdőszegény időben is szinte versenyeznek — tisztelet a kivételeknek — abban, hogy a szabályzatok tételeinek lehetőleg minimumát alkalmazzák, ha ugyan már felmentő ítélet semmikép sem hozható.

Elől azt mondtam, hogy az árszabályzatok már a béke idejében komolyabb fontossággal bírtak. Ez nem szorul bővebb bizonyításra, mert hiszen jórészt a kihágásoknak fékezőiként szerepeltek s ezzel pedig eljutunk az erdők fenntartásának egyik, a mai időkben semmiképpen sem kicsinyelhető, biztosítékához.

Miután pedig az erdőfelügyelőségektől nem lehet követelni — de fizikai idejük sem volna rá —, hogy legalább is havonta új szabályzatokat gyurjanak, de mint láttuk, még így sem lenne a cél elérve, annyira pedig már mégis csak konszolidálódtunk, hogy legalább megmaradt liliputi erdőségünk fenntartásának s konzerválásának munkálataihoz a kezdő lépések megtételhessenek

ezek egyik ágát, a kihágások, rongálások megfékezését is, aminek ismét az érték s árszabály egyik rugója, a mai életviszonyoknak megfelelőleg kell valamiképen elintézni.

Eme, egyik jóemlékű selmeczi tanárunk jelzőjeként használt, fogós kérdés megfajtéséhez szinte kínálkozik a mai nap már többé sehol sem szokatlan buzavalutáris megoldás. Hiszen ezen a vidéken például már a legeltetési béreknek buzában történő megállapítása s törlesztése sem ismeretlen. S pedig fizetnek egy számoszmarháért egy évadra 50—60, sőt 100 *kg* buzát is. Miért ne lehetne, természetesen átmenetileg, az érték s árszabály tételeit is naponta le- és felugráló pénzürték helyett buzakilogrammokra átdolgozni, alapul véve az értékek békebeli viszonyait az akkori buzaárakhoz? A boldog béke idejében például egy szarvasmarha után fizetendő volt két korona kártérítés, tehát 10 *kg* buza ára. Abauj megyebizottsága által e nyáron kiadott szabályzat szerint fizetendő 60 korona, holott *ma* 10 *kg* buzaár szerint fizetni kellene 800 koronát. S mondhatom, hogy ez az ár sem valami borzasztó, mert a községek egymásközi viszonylatban, békés utoni kiegyezéssel, ennek többszörösét is zugolódás nélkül fizetik. Pár nap előtt G. községi kerüők behajtottak egy határukra csak eltévedt H. községi lovat s a ló tulajdonosa fizetett 3000 koronát. Ezt a nyuzást természetesen nem követendő példa gyanánt említettem, csak demonstrálásul annak, hogy 60 koronás birságok mellett nem jutunk semmire. Sőt az állattulajdonosok szívesen fizetnek ennyi napi bérletet is. Mert az, az ellenvetés, hogy az okozott kár is felszámítható, nem egészen gyakorlati, amennyiben ezt bizonyítani, sokszor helyszínelni kell, amivel az ügy ellaposodik, esztendőig elhuzódik s olykor magától elintéződik; azaz mindenki megunja s ott hagyja.

Aki megmaradt kevés erdőnk fenntartásának barátja, az nem lehet közönyös szemlélője a lehetetlen védelmi viszonyoknak s ezzel kapcsolatosan a hatással nem bíró érték s árszabályzatok érvényben tartásának sem. Másrészt, ha az állam legujabban a buzavalutáris adózást követeli az erdőktől is, adja meg a lehetőségét annak, hogy az erdőbirtokos is buzaparitáson hatékonyabban védelmezhesse tulajdonát a tömeges pusztítók s károsítók ellen.

KÜLÖNFÉLÉK.

Bittner Gusztáv

Akit még néhány hét előtt korát megszegyenítő rugékonyságban és szellemi frissességben láttunk és üdvözöltünk örömmel a magunk körében, immár a sors kifürkészhetlen végzése szerint befejezte pályafutását és az erdő iránti szeretetben dobogó szive megállt. Éppen halottak napján vettük azt a szomorú hírt, hogy *Bittner* Gusztáv Adolf, Pálffy Miklós herczeg uradalmainak erdőtanácsosa, az Országos Erdészeti Egyesület alapító és igazgatóválasztmányi tagja, múlt hó 30-án Malaczkán (Pozsony m.) életének 65-ik, ügybuzgó sikeres szolgálatának 39. évében hirtelen jobblétre szenderült. Ez a gyász-hír széles körökben igaz részvétet kelt, mert az idő előtt eltávozott kiváló kartársnak sok volt a barátja és tisztelője, akik egyenes lelkű, hozzánk egész szívvel ragaszkodó rokonszenves alakját nagyrabecsülték!

Áldott legyen emlékezete!

Halálozás. Agyagfalvi *Goró* Ferencz nyug. m. kir. főerdőtanácsos, volt dévai és turócszentmártoni kir. erdőfelügyelő, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, múlt hó 19-én Budapesten elhunyt. Béke hamvaira!

Személyi hir. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a m. kir. erdészeti kísérleti állomás vezetésével *Rónai* György m. kir. erdőtanácsost bizta meg.

Rövid hírek az Országos Erdészeti Egyesület köréből. Az egyesület igazgató-választmánya f. é. október hó 10-én és november hó 4-én tartott *Széchenyi* Bertalan gróf elnöklete alatt ülést. Előbbin az adminisztratív ügyek elintézése után a titkár beszámolt a *földadó* rendkívüli nagymérvű emelése ellen a nyáron folytatott küzdelemről, amely, sajnos, eredménytelen maradt. Az igazgató-választmány konkrét adatok gyűjtését rendeli el, amelyek az új földadó aránytalanságait megvilágítják s amelyek alapján majd további lépéseket kell tenni a reparáció érdekében.

Az egyesületnek az *erdőgazdaság forgalmi adójának eltörlése* ügyében tett feltejesztését a pénzügyminiszter elutasító válaszban részesítette.

Ellenben az erdei *csemeték szállítási díjkedvezményét* a keres-

kedelemügyi miniszter az egyesület kérelmére továbbra is érvényben hagyta (teherárudijítétel gyorsárúként való szállítás mellett).

Az igazgató-választmány a még mindig elharapódzott *erdőkárok* ügyében újabb felterjesztést határozott el a belügyminiszterhez, mely azonban a belügyminiszternek jelen számunkban alább közzétett kielégítő körrendelete következtében egyelőre tárgytalanná vált.

Ezzel kapcsolatban *de Pottere* G. reámutat arra, hogy az erdőknek legeltetési czélokra való nagymérvű igénybevétele összefügg a közlegelők elhanyagolt állapotával. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a *közlegelők javítása* ügyében felir a kormányhoz.

Balogh Ernő választmányi tag hivatkozik arra, hogy a főiskolát végző ifjak jelentékeny részének nincs módjában az államvizsgálathoz szükségelt előzetes gyakorlatot megszerezni, mert az állam senkit sem vesz fel, a magánbirtokok pedig nem vehetik fel az összes végzőket. Az igazgató választmány elhatározza oly felirat intézését, amelyben a kormány felkéretik, hogy az ifjaknak a szükséges gyakorlat megszerzésére módot nyújtson.

A november 4-iki választmányi ülés az *1921. évi zárszámadást* tárgyalta; az 1921. évben a rendes bevételekhez mérve 90.840 K hiány mutatkozott, amely nagyobb részben az ugyanazon évben befolyt adományokból, kisebb részben az alföldi akció terhére fedeztetett.

Sokkal kedvezőtlenebb az *1923. évi költségvetés*, amely 612.000 K rendes bevétellel szemben 1,804.000 K rendes kiadást mutat fel. Az 1,192.000 K hiány a f. évről átviendő adományokból és a jövő évi adományokból lesz fedezendő. A hiány ily nagy annak ellenére, hogy az igazgató-választmány az Erdészeti Lapok előfizetési díját évi 600 K-ra, a rendes tag- és pót-díjat pedig 400 K-ra emelte, míg az alapító tagok pótdíja ugy lesz megállapítandó, hogy a 400 K-ból az alapított összeg kamata lesz levonandó. Pótdíj alól csak azok az alapító tagok lesznek mentesek, akik legalább 10.000 K-t alapítottak, vagy adományaikkal egyébként támogatják az egyesületet.

Az alakulófélben lévő Erdőbirtokosok Szövetsége október hó 12-én tartott alakuló gyűléséből két felterjesztést intézett a kormányhoz. Az egyikben az erdő vagyonváltására vonatkozó végrehajtási utasítás mielőbbi kiadását sürgeti, mert különben az

erdőbirtok nem tarthatja be azokat a határidőket, melyeknek elmulasztása súlyos bírságolást von maga után. A másik felterjesztésben a faforgalomnak teljes felszabadítását sürgeti. Mindkettőnek pártolását kéri.

A választmány a *vagyonsváltás ügyében* az O. E. E. részéről is sürgős felterjesztést tart szükségesnek, melyben az idő előrehaladottságára való tekintettel nem csupán a végrehajtási utasítást sürgeti, hanem immár az 1922. évi XXVIII. t.-cz.-ben foglalt határidőknek az erdőre vonatkozó kitolását követeli.

A *faforgalom felszabadítása* ügyében a választmány szintén a szövetség kívánságainak pártolását határozza el.

A kormány közvetlenül a választmányi ülés előtt *öt, erdészeti vonatkozású törvényjavaslatot*, amelyeket a minisztertanács már elfogadott, küldött le az egyesületnek azzal, hogy azokról legsürgősebben, de legkésőbb november 10 éig nyilatkozzék. Ezek a törvényjavaslatok az erdőgazdasági érdekképviseltről, az alírdi erdőtelepítésekről, az erdőbirtok-hitelről, az erdészeti igazgatásról és az erdei alapról szólnak.

Az igazgató-választmány őszinte sajnálattal állapítja meg, hogy a kormány annak ellenére, hogy a már régebben bejelentett törvényjavaslatok idejekorán való megküldését a nyár elején kérte, a kormány ebben az esetben is azt az ujjabbkori, sajnálatos gyakorlatot követte, hogy törvényjavaslatait indokolás nélkül az utolsó pillanatban adja ki az érdekeltségének, amidőn azok, különösen ha tagjaik nagy része vidéken lakik, meg vannak fosztva annak lehetőségétől is, hogy komolyan és érdemlegesen foglalkozzanak azokkal. *A választmány ez ellen óvást emel és tiltakozik. A törvényjavaslatok tárgyalását ugyan egy bizottságra bizza és az elnökséget felkéri, hogy ezen tárgyalások eredményéhez képest felterjesztéssel is forduljon a kormányhoz, anélkül azonban, hogy ezzel az egyesület végérvényes állást foglalna a törvényjavaslatokkal szemben, amelyek tárgyalása külön pontként a december 15-én tartandó rendes közgyűlés tárgysorozatába veendő fel.* Hogy pedig a tagok a javaslatokat megismerjék, azokat az Erdészeti Lap novemberi számában közzéteszi. *)

*) A javaslatok még nem lévén a nemzetgyűlés elé terjesztve, nem voltak jelen számunkba felvehetőek, hanem külön füzetként fognak megjelenni. Szerk.

Adományok az Országos Erdészeti Egyesület támogatására. A lapunk júliusi számában felsorolt adományokon kívül azóta a következők folytak be: Esterházy Pál herceg 200.000 K, dr. Várady Antal kalocsai érsek 62.400 K, Coburg Fülöp Józsiás herceg 40.000 K, Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. 30.000 K, Festetich Tassilo herceg 20.000 K, Zichy Béla gróf, Erdődy Sándor gróf 15—15.000 K, Montenuovo Nándor herceg 13.700 K, Degenfeld Pál gróf, marczali uradalom (Széchenyi gróf), Tabódy Tibor, Kecskemét város, Festetits Kálmán-gróf, Vuk M. és fiai 10—10.000 K, József főherceg ő kir. fensége 8000 K, Apponyi Antal gróf, Gedeon Dezső, Walkó Ágost, Szári Erdőértékesítő R.-T., Somsich László gróf, Cziráky György gróf, Almásy uradalom 5—5000 K, dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök 4500 K, Renfer Gusztáv, Somsich Miklós 4—4000 K, Széchenyi Antal és Frigyes gróf 3600 K, zirczi apátság 3000 K, türjei prépostság 2500 K, Borhy György, Lázár Benő, Csillag Gézáné, Körmendy Károly, Magyar Aczélárugyár R.-T., Cziráky László gróf 2—2000 K, ifj. Kammerer Ferencz 1000 K, ifj. Thóbiás Gyula 500 K.

Ezenfelül a kultuszminisztérium a közalapítványi erdők részéről 70.800 K hozzájárulást helyezett kilátásba, dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek pedig 30 *űrm* tűzifát bocsátott az egyesület rendelkezésére.

Fogadják a nemeslelkű adakozók áldozatkészségükért ezen az uton is az egyesület őszinte köszönetét.

Az alföldi erdőtelepítési szaktanács 1922. évi október hó 26-án tartotta meg Budapesten rendes ülését, amelyen elsősorban az akció érdekében a közel jövőben kifejtendő propagandatervekről történt bejelentés. Eszerint a kultusz- és földművelésügyi minisztériumok gondoskodni kívánnak arról, hogy a fák és az erdő szeretete és megbecsülése a nép- és szabadoktatás keretében is terjesztessék, a „Fák- és madarak napja“ a fanevelés és faültetés ismertetésére is felhasználtassék s az ifjuság és a falu népe szakszerű előadásokkal és népies közleményekkel az erdőtelepítés fontosságáról meggyőzessék.

A talajviz megfigyelése az eddig már felszerelt 74 kut adatainak feljegyzésével és feldolgozásával megindult.

Érdekes jelenség, hogy a talajviz a nyári nagy szárazság ellenére 10—20 *cm*-es emelkedést mutatott.

A Püspökladány közelében létesíteni tervezett szikkisérleti telephez szükséges közalapítványi terület megszerzésére a kellő intézkedések a kultuszminisztériumnál folyamatba tétettek.

Az alföldi erdőtelepítés céljaira kiszolgáltatót több millió csemetét a birtokosok örömmel fogadták, mintegy 60%-át a kiosztott csemetéknek a birtokosok sorfásításra fordították. Néhány középbirtokos összefüggő nagyobb területet is erdősitett.

Az ültetésekben az idejű szárazság sok kárt okozott.

Tárgyalásra került az erdei legeltetés korlátozásának, az erdőparcellázás és erdőirtás megakadályozásának kérdése is.

Erre vonatkozólag a már legközelebről a nemzetgyűlés elé kerülő új törvényjavaslatok megfelelő intézkedéseket tartalmaznak, hatályba lépésükig pedig a meglévő törvények szigorú végrehajtásáról és arról kell gondoskodni, hogy a közlegelők megjavíttassanak és jókarban tartassanak, a törvényben előirt legelőtársulatok megalakíttassanak. Jókarban levő legelők mellett az erdei károsítások önmaguktól is apadnak.

Az indítványok során a tanyafásítás szempontjából fontossággal bíró eperfasuháng nevelésére terelődött a tanács figyelme. A tanács kívánatosnak tartja gondoskodni arról, hogy az Alföld homokos vidékein a tanyafásítás céljaira könnyen beszerezhető eperfasuhángok álljanak rendelkezésre.

A földmivvelésügyi kormány eddig csupán az alföldi erdőtelepítések jutalmazásáról gondoskodott, a gazdasági fásításokat pedig figyelembe nem vette. Az alföldi erdőtelepítési szaktanács kívánatosnak tartja, hogy az alföldi erdők telepítésének jutalmazása mellett a sikeresen végrehajtott gazdasági fásításokat teljesítő birtokosok is részesüljenek a földmivvelésügyi miniszter elismerésében.

Lipcsey.

Lisztkiutalás fatermelő munkások részére. A közlelmezési m. kir. miniszter ur a Magyarországi Faértékesítő Hivatal rendelkezésére bocsát havonként egy bizonyos mennyiségű kenyérlisztet a hatóságilag megállapított áron, mely készletből a fatermelő munkások részére az igénylések alapján a hivatal a készlethez képest kiutalásokat eszközöl.

Kiutalásban elsősorban azok a termelők részesülnek, akiknek

nagyobb közszállítási kötelezettségeik vannak s ennek a kötelezettségüknek pontosan eleget tesznek.

A liszt kiutalását a Magyarországi Faértékesítő Hivataltól kell kérni, lehetőleg az illető hónap 8-ig s a kérelemhez mellékelni kell az alkalmazott munkások névjegyzékét.

A névjegyzéken az illetékes községi előljáróságon kívül a járás főszolgabirójának is igazolni kell azt, hogy a névjegyzékben felsorolt munkások tényleg alkalmazva vannak.

A kimutatásba elsősorban azok a munkások vehetők fel, akik a termelésnél, közelitésnél, szállításnál és a szállítási berendezések építésénél vannak alkalmazva s csak másodsorban azok, akik a telepen dolgoznak.

HIVATALOS-KÖZLEMÉNYEK.

I.

A m. kir. minisztériumnak 8767/1922. M. E. számú rendelete a m. kir. államvasutak talpfaszükségletének biztosítása és az e czélra átadott faanyagok árának megállapítása tárgyában.

A m. kir. minisztérium 1922: XVII. t.-cz. 6. §-ának 1. bekezdése alapján az 1851/1922. M. E. és a 2461/1921. M. E. számú rendelet kiegészítéseképen a következőket rendeli:

1. A m. kir. minisztérium a m. kir. államvasutak forgalmának biztosítása érdekében a vasuti talpfa előállítására alkalmas tölgy-, cser-, bükk- és erdei fenyő gömbfát, valamint az ezekből készített kész vasuti talpfát a m. kir. államvasutak részére továbbra is igénybeveszi.

2. Az erdőbirtokosok, valamint a fatermelő vállalatok kötelesek tehát a 25—40 *cm* vastag és vasuti talpfa készítésére alkalmas, mind a már kitermelt, mind a még ezután kitermelendő átlagos minőségű tölgy-, cser-, bükk- és erdei fenyő gömbfát a m. kir. államvasutak igazgatóságának a jelen rendelet életbelépésétől számított nyolcz nap alatt ajánlott levélben felajánlani.

3. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik a fentemlített faemekből készült kész 270 *cm*-es göliát, 250 *cm*-es normál, 220 *cm*-es másodrangu, az összes méretű váltótalpfára, valamint a m. kir. államvasutak igazgatósága által mérethiányosnak talált göliát-, normál- és másodrangu talpfára is.

4. Ha a m. kir. államvasutak igazgatósága a felajánlott gömbölyűfa és kész talpfa átvétele iránt az ajánlott levél feladási napjától számított harmincz nap alatt nem nyilatkoznak, a készlettulajdonos a felajánlott gömbfa és kész talpfa felett a 2461/1921, M. E. számú rendelet 2 §-ában foglalt rendelkezések figyelembe tartása mellett szabadon rendelkezhet.

5. Ha a készlettulajdonos vasuti talpfa készítésére alkalmas gömbölyüfa, valamint kész vasuti talpfa árára nézve a m. kir. államvasutak igazgatóságával az átvételre vonatkozó nyilatkozat kézhezvételétől számított tizennégy nap alatt békés úton megállapodni nem tudnak, úgy a 8210/1922. M. E. számú rendelettel szervezett s a készlet helyére illetékes helyi faármegállapító bizottság hivatolt az ár megállapítására.

A helyi faármegállapító bizottság ármegállapítása ellen az Országos Központi Árvizsgáló Bizottsághoz lehet felebbezni. A felebbezésnek azonban a szállításra nincs halasztó hatálya.

6. A m. kir. államvasutak igazgatósága a szabályszerűen átvett s akár békés úton, akár a helyi faármegállapító bizottság útján mind a gömbölyüfára, mind a vasuti talpfára megállapított egységár szerint járó vételárat a számla kézbesítésétől számított tizennégy nap alatt folyósítja.

7. A m. kir. államvasutak részére már felajánlott, de még át nem vett vasuti talpfa céljára szolgáló gömbölyü-, valamint kész vasuti talpfaválasztékok részére eddig országosan megállapított egységárak a jelen rendelettel hatályukat veszítik.

8. Aki a jelen rendeletben (2. p.) megszabott felajánlási kötelezettségének nem tesz eleget, kihágás miatt az 1851/917. M. E. számú rendelet 35. és 38. §§-ban foglalt rendelkezések szerint büntetendő.

9. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1922. évi október hó 20-án.

Gróf Bethlen István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

II.

A m. kir. minisztériumnak 8768/1922. M. E. számú rendelete a fakihasználási jogok átruházása és a fatermékek értékesítése, valamint az erdei mellékhasználatok gyakorlása tárgyában létrejött jogügyletekre vonatkozó kivételes rendelkezések kiegészítése tárgyában.

A m. kir. minisztérium a fakihasználási jogok átruházása a fatermékek értékesítése, valamint az erdei mellékhasználatok gyakorlása tárgyában létrejött jogügyletekre vonatkozó rendelkezéseket az 1922. XVII. t. cz. 6. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőképen egészíti ki:

1. §.

A 3920/1920. M. E. szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1920. évi május hó 18-án megjelent 112. számában kihirdetett) rendelet 7. §-ának első bekezdése akként egészítettetik ki, hogy ha a fakihasználási jogok átruházása, a fatermékek értékesítése vagy az erdei mellékhasználatok gyakorlása iránt az 1919. évi december hó 31. napja előtt létrejött jogügyletben vagy az ilyen jogügyletre vonatkozólag a vegyesbiróság közreműködése nélkül kötött egységben az 1921. évet meghaladó időre terjedő és évenként visszatérő ellenszolgáltatásról van szó: az érdekelt fél az 1922. és az 1923. évben esedékes használatra ennek

a rendeletnek életbelépése napjától számított 90 nap alatt kérheti az ellenérték megállapítását a vegyesbiróság előtt.

2. §.

Olyan esetben, amelyben a jogügylettel kikötött ellenérték a jogügylet egész tartamára megelőzően már kiegyenlítettett, az 1922. és az 1923. évben való használatokra külön ellenszolgáltatás megállapítását lehet kérni, ha kérelmező fél kimutatja, hogy a szerződésben kikötött feltételektől, vagy határidőktől eltérő használat következtében (pl. a haszonvételnek, fakitermelésnek, fakiszállításnak vagy az ezekkel kapcsolatos munkálatoknak a kikötőtnél hosszabb ideig elhúzódása miatt) jelentékeny vagyoni hátrányt szenvedett, az erdei mellékhasználatok vagy a fakihasználást gyakorló fél pedig az említett körülmény és a termékek kedvezőbb értékesíthetése által vagyoni előnyhöz jutott.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1922. évi október hó 20-án.

Gróf Bethlen s. k.
m. kir. miniszterelnök.

III.

Az Erdő- és Faügyek Országos Kormánybiztosának 1830/1922. K. B. számú rendelete a közszükségleti czélokra igénybe vehető tűzifa árának újabb megállapítása tárgyában.

A 2461/1921. M. E. szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1921 évi április hó 12-én megjelent 77-ik számában kihirdetett) rendelet 1. §-a értelmében a közszükségleti czélra már igénybe vett, ugyszintén a jövőben igénybe veendő tűzifára a 10780/1920. M. E. szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlöny 1920. évi december hó 28-án megjelent 297. számában kihirdetett) rendelethez fűzött árjegyzékben megállapított tájékoztató árak helyett a minisztertanács felhatalmazása alapján további intézkedésig az alábbi egységarakat állapítom meg:

Egy normál vagon (10 000 kg.)

1. kemény hasáb tűzifa ára	--- --	4 000 K
2. kemény vegyes " "	--- --	43.000 "
3. kemény dorong " "	--- --	41.500 "

Más tűzifa egységarait ilyen czélra az 1921. évi 2461/M. E. számú rendelettel közölt és a most közreadott egységarak viszonylatában esetről esetre állapítom meg.

Mindazért a tűzifáért tehát, amelyet a készlettulajdonos a jelen rendelet életbelépte után kiutalás alapján szállít vagy ad át közczélra — noha a tűzifának a Magyarországi Faértékesítő Hivatal által közczélra kiutalás még a jelen rendelet életbe lépte előtt történt —, a készlettulajdonos a 10780/1920. M. E. számú rendeletben, illetve az 1922. évi 1610. K. B. számú intézkedéssel megállapított árak helyett a most felsorolt árakat követelheti.

Jelen rendelet életbeléptével az 1922. évi 1610. K. B. számú rendelet hatályát veszti.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1922. évi október hó.

Kádn Károly s. k.

h. államtitkár

az erdő- és faügyek orsz. koimánybiztosa.

IV.

Körrendelet a kir. erdőfelügyelőségeknek a földbirtokreformtörvény végrehajtásánál való közreműködése tárgyában.

Valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek.

2851/1922. Földmiv. min. sz. — A földbirtok helyesebb megoszlását szabályozó rendelkezésekről szóio 1920. évi XXXVI. t.-cz. hatálya — a t.-cz. 83. §-a szerint — az erdőkre általában ugyan nem terjed ki, mindazonáltal ez a törvény s illetőleg a végrehajtása tárgyában kiadott 60000/1921. F. M. számú rendelet az erdészeti érdekeket többféle vonatkozásban érinti. Ez érdekek megóvásának biztosításáról az idézett törvény végrehajtása során megfelelően gondoskodni kell s e részben jelentős feladat hárul a kir. erdőfelügyelőségekre.

Ez a feladat főként az ingatlanoknak az idézett törvényben szabályozott *megváltására* irányuló eljárás során merül fel s ezért szükségesnek tartom, hogy a megváltási eljárás során, a megfelelő esetekben a helyszini tárgyaláson az illetékes kir. erdőfelügyelőség is részt vegyen.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság — ez álláspontomnak megfelelően hozzá intézett megkereséseimre — közölte velem, hogy az erdők fenntartásához fűződő nagy közgazdasági érdekeket a bíróság is teljes mértékben értékeli s a maga ügykörében is szívesen hozzájárul minden olyan intézkedéshez, amely az erdők védelmét czélozza, vagy gyarapításukat lehetővé teszi, ehhez képest a tárgyalást vezető bírónak máris minden egyes ügyben meghagyatott, hogy a tárgyalások határnapját az illetékes kir. erdőfelügyelőségekkel tildassák. Az Országos Földbirtokrendező Biróság továbbá megjegyezte, hogy a tárgyalásokon résztvevő erdészeti szakközlegeknek lesz feladatuk a tárgyalásokon megfelelően kidomborítani azokat a szempontokat, amelyek e részben figyelmet érdemelnek. A bíróság ugyanis csak így lesz abban a helyzetben, hogy az egyes ügyek elintézése alkalmával vizsgálata alá vehesse az erdészeti érdekekből figyelembe jöhető szempontokat is.

Tájékozásul arra nézve, hogy melyek azok a körülmények és esetek, amikor a kir. erdőfelügyelőségnek a tárgyaló bizottságban való közreműködése szükséges s hogy e részben minő szempontokat kell irányadóul venni, megjegyzem a következőket:

Tudvalevő, hogy csonka országunknak majdnem minden részében vannak olyan mezőgazdasági ingatlanok, amelyek kedvezőtlen terep- és talajviszonyaiknál fogva mezőgazdasági művelésre vagy legeltetésre állandóan nem alkalmasak-

Ilyenek az Alföldön lévő, többnyire összefüggő nagyobb terjedelemben előforduló futóhomoktalajú földek, dombos és hegyes vidékeken pedig azok a — rendszerint meredekebb hegyoldalakon fekvő — területek, amelyek kedvezőtlen talajszerkezetüknél fogva gyenge termőképességgel bírnak, vagy amelyeknek talaja a hiányos művelés, esetleg a mértéktelen legeltetés folytán termőerejében tetemesen megcsökkent és kopárosodásnak indult.

Kétségtelen, hogy a mezőgazdasági termelés vagy legeltetés szempontjából jelentőséggel nem bíró silány talajú földterületeknek megváltása rendkívül káros lenne nemcsak azokra nézve, akiknek földdel ellátását a törvény czélozza, hanem általános közigazdasági szempontból is.

Az ilyen földterületeknek ismét termővé tétele, illetőleg termőerejüknek megjavítása és fenntartása rendszerint csakis befásítás által biztosítható.

Arra kell törekedni tehát, hogy ezeket a területeket a megváltás alól mentessék és pedig egyrészt azért, mert közérdekű földbirtokpolitikai czélokra nem alkalmasak, másrészt pedig avégből is, hogy a kopár-, vizmosásos és futóhomokterületek fásítására fennálló törvényes rendelkezések, illetőleg az Alföld fásítására közelebb alkotandó törvény alapján, a kérdéses területek annak idején akadálytalanul és jelenlegi megosztatlan állapotukban legyenek a szükséghez mérten befásítás alá vonhatók.

A szóban lévő földterületeknek a megváltás alól való mentesítésére egyébként az idézett 1920:XXXVI. törvénycikk megfelelő alapot nyújt, amennyiben ugyan a 34. § 3. pontja szerint a megváltást szenvedő kérésére mellőzni kell a földbirtok ama részének a megváltását, amely füzes, befásításra váró kopár, illetőleg kopárosodó vagy futóhomokterület, a törvény végrehajtása tárgyában kiadott 60000/1921. F. M. számú rendelet 66. §-ának 15. pontja szerint pedig a megváltási eljárás során, a tárgyaló bizottság részéről különösen is megvizsgálandó az, hogy a megváltás alól mentesítő jelzett körülmények fennforognak-e?

A megváltási eljárás során továbbá más olyan kérdések is felmerülhetnek, amelyek erdészeti szakszempontból szintén elbírálást igényelnek s ennél fogva a kir. erdőfelügyelőségeknek a tárgyaláson való részvételét szükségessé teszik. Ilyen esetek:

1. Ha olyan mezőgazdasági ingatlanról van szó, amely az okszerű erdőgazdaság folytatásához, illetőleg az erdei üzem zavartalan fenntartásához nélkülözhetetlen, avagy amely az erdő határának czélszerű kikerekítéséhez szükséges. A törvény 23. §-ának 6. pontja szerint az ilyen ingatlan megváltásának nincsen helye.

2. Ha község, város, közbirtokosság vagy volt urbéres község közös legelőjének megváltása van tervbe véve. A törvény 34. §-a szerint az ilyen közös legelők csak annyiban válthatók meg, amennyiben az azokon legeltetésre jogosultak állattenyésztésének és gazdálkodásának fejlődését a megváltás nem akadályozza.

3. Ha a megváltási eljárás során kétség merül fel a tekintetben, hogy az ingatlan, amelynek megváltása iránt az eljárás megindult, a törvény hatálya alá

eső földbirtok-e, avagy pedig a törvény 13. §-ában említett, megváltás alá nem vonható erdők közé tartozik.

Ezek után felhívom a kir. erdőfelügyelőséget, hogy mindazokban az esetekben, amidőn a fentebbiek figyelembevételével, a gondozására bízott érdekek szempontjából szükségesnek tartja, a tárgyaláson résztvegyen. Felhívom továbbá, hogy azokban az esetekben, midőn a kezdetben körülírt jelleggel bíró földterületeknek a megváltás alól való mentesítése mellett foglalt állást, a tárgyaláson kérje, hogy a hozandó határozat, a végrehajtási rendelet 110. §-ában megjelölteken kívül, Czimmal is közöltessék, még pedig avégből is, hogy az esetleges kikötések (fásítás) teljesítését a Czim is ellenőrizhesse.

A földreformtörvény *ingatlaneldarabolásra* vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásánál bizonyos esetekben az erdészeti érdekeket szintén figyelembe kell venni.

Az előzőkben körülírt, állandó mezőgazdasági művelésre vagy legeltetésre nem alkalmas, avagy épenséggel kopárosodásnak indult vagy futóhomoktalajú mezőgazdasági ingatlanoknak a megváltás alól mentesítésére vonatkozó indokok teljes mértékben fennállanak a szóban lévő ingatlanok *eldarabolására* nézve is.

Kétségtelen ugyanis, hogy a mezőgazdasági termelés vagy legeltetés szempontjából jelentőséggel nem bíró ilyen silány talajú, befásítást igénylő mezőgazdasági ingatlanoknak eldarabolás útján, részletekben való elidegenítése úgy a vevő érdekeire nézve, mint közgazdasági szempontból szintén rendkívül hátrányos lenne, tehát mindenesetre közérdeket sértene, már pedig az idézett törvény-czikk 58. §-a és a végrehajtási rendelet 143. és 144. §-a értelmében a gazdasági felügyelőség a mezőgazdasági ingatlanok eldarabolására vonatkozó bejelentésről tanusítványt csak abban az esetben állíthat ki, ha az ingatlaneldarabolás tervezett foganatosítása közérdekbe nem ütközik.

Ezekre való tekintettel egyidejűleg, jelen ügyszám alatt kiadott körrendelettel felhívtam a m. kir. gazdasági felügyelőségeket, hogy azokban az esetekben, midőn a fentebb jellegzett mezőgazdasági ingatlanok eldarabolása van tervbe véve, mindenkor hallgassák meg az illetékes kir. erdőfelügyelőség véleményét.

Ezzel kapcsolatban felhívom a figyelmét az idézett végrehajtási rendelet 148. §-ára, amelynek értelmében, indokolt esetekben az ingatlaneldarabolás ellen az Országos Földbirtokrendező Birósághoz a Czim is kifogást, ellenvetést adhat be.

Ezek után felhívom a kir. erdőfelügyelőséget, hogy kerületében a földbirtokreform végrehajtását, az előzőkben kiemelt érdekek szempontjából, súlyos felelőssége tudatában, állandóan éber figyelemmel kísérje s elvárom Czimtől, hogy megfelelő esetekben kellő buzgalommal, körültekintéssel és szakszerűséggel járjon el s a fentebbiek szerint reá háruló feladatoknak mindenkor teljes mértékben megfeleljen.

Budapest, 1922. évi június hó 23-án.

Szabó.

V

Körrendelet a földbirtokreformtörvény alapján megváltás alá kerülő területek minősítésénél követendő eljárás tárgyában.

90716/1922. földmiv. min. sz. — Az olyan mezőgazdasági ingatlanak, amely az okszerű erdőgazdaság, illetőleg az erdei üzem zavartalan folytatásához nélkülözhetetlen, avagy az erdő határának czélszerű kikerekítéséhez szükséges, a megváltás alól való mentesítését az eljáró bíró a földbirtokreformtörvény alapján csak abban az esetben mondhatja ki, ha ezt az erdőbirtokos kifejezetten kéri és kérelmét kellően megindokolja.

A 60000/921. F. M. sz. rendelet 48. §-a szerint az esetleges megváltást szenvedő, az ingatlanának megváltása iránt előterjesztett kérelem vagy indítvány ellen, az 1920. évi XXXVI. t.-cz. 28. §-ának 6. pontja alapján kifogást emelhet.

A megváltásra irányuló eljárás során több eset merült fel, amikor az érdekelt erdőbirtokos a megváltás alóli mentesítést vagy egyáltalán nem, vagy pedig nem megfelelő módon kérte, aminek következtében az előterjesztett kifogást és kérelmet a bíró figyelembe nem vette és a kérdéses terület megváltás alá vonta.

Kapcsolatban a földbirtokreform végrehajtásánál való közreműködés tárgyában kiadott 2851/922. F. M. számú körrendeletem 1. pontjában foglaltakkal, az érdekelt erdőbirtokosok megfelelő tájékoztatása és egyöntetű eljárás végett a következőkre figyelmeztetem:

Az esetleg megváltás alá vonandó területek háromféle helyzetben lehetnek nevezetesen szó lehet:

1. olyan területekről, melyek az erdők törzskönyvében is mint az erdőhöz tartozó egyéb területek nyilván vannak tartva;
2. olyan területekről, amelyek nincsenek ugyan az erdők nyilvántartási törzskönyvébe felvéve, de az erdőgazdasági tervekbe mint az erdőhöz tartozó egyéb területek belefoglaltattak;
3. olyan területekről, amelyek sem a törzskönyvben, sem az erdőgazdasági tervekben nem szerepelnek.

Az első két esetben a tárgyalás során arra való utalással kell kifogást emelni és a megváltás alól való mentesítést kérni, hogy a szóban forgó terület a törzskönyvben, illetve a kormányhatóságilag jóváhagyott erdőgazdasági tervben is már mint szorosan az erdőhöz tartozó terület van felvéve, még pedig nyilvánvalóan azért, mert — bár más mivelés alatt áll, illetőleg nem szoros értelemben vett erdő — arra a birtokosnak az *okszzerű erdőgazdaság folytatásához, illetőleg az erdei üzem zavartalan fenntartásához, avagy — ha az az eset — az erdő határának czélszerű kikerekítéséhez okvetlenül szüksége van.* E megokolás támogatására természetesen a tárgyaló bizottságnak a kivonatolt törzskönyvi, illetve üzemtervi adatokat is be kell mutatni.

Ha pedig olyan mezőgazdasági terület vonatnék megváltás alá, amely sem az erdők törzskönyvében, sem a gazdasági tervekben nem szerepel, akkor — amennyiben olyanok tényleg fennforognak — azokat az okokat, amelyek a szóban forgó ingatlanok az erdőgazdaság okszerű folytatásához vagy a határok kikerekítéséhez való szükségessége tekintetében felsorakoztathatók, más megfelelő bizonyítékokkal kell igazolni és támogatni.

Az esetek, melyek az okszerű erdőgazdaság folytatása, illetőleg az erdei üzem zavartalan fenntartása szempontjából mind a három osztályba tartozó területekre nézve felmerülhetnek, nagy általánosságban a következők; pl.

1. A területre csemetekert telepítése céljából van szükség, vagy a terület már ilyen célra használtatik. Ezek szükségességét az a körülmény igazolja, hogy a vágásterületek, kopárok, erdei tisztások stb. beerdősítése e célra szolgáló kertben nevelt csemetékkel foganatosítandó.

2. Ha a szóban forgó területen kezelési vagy üzleti épületek emelése tervezetlik, részletesen meg kell indokolni, hogy ezek az épületek miért szükségesek. (Az alkalmazottak elhelyezésére, mert azoknak természetbeni lakás jár; faraktár telepítésére, ahol az erdőből nyert termékek raktározatnak; gőzfűrészfűtésére, ahol az erdei termékek feldolgozatnak stb.)

3. Ha illetményföldet képez a megváltás alá vonandó terület, akkor meg kell indokolni, hogy miért kellett azokat az alkalmazottaknak kiadni (pl. mert a föld használata nekik rendes illetményképen jár, arra tehát igényük van és anélkül megélni nem tudnának).

4. Végül szó lehet olyan területekről, amelyek használata az illető erdőgazdasággal nem áll olyan közvetlenül szoros kapcsolatban, mint amilyen a megelőző 1—3 pontokban említett és ezekhez hasonló esetekben egészen nyilvánvalóan kimutatható és igazolható, de amelyeknek az erdőbirtokos tulajdonában való megmaradását az erdőgazdaság érdekei indokolják, így pl., ha az azokon termelt mezőgazdasági terményekre a birtokosnak éppen az okszerű erdőgazdaság folytatásához van multhatlanul szüksége (pl. a szemesterményekre a munkások élelmezése, illetve az igavonó állatok eltartása céljából, szénára, az állatok takarmányozásá, legelőre ugyancsak azok legeltetése céljából stb.), ahol anélkül az erdei termékek kitermelésénél sem munkásokat alkalmazni, sem az igavonó állatokat fenntartani nem tudná.

Felhívom az erdőfelügyelőséget, hogy adandó alkalmakkor az érdekelt erdőbirtokosokat e rendeletben foglaltak szerint megfelelően tájékoztassa, — a megváltás eljárás során, amidőn szükségesnek látszik, a helyszíni tárgyaláson mindenkor résztvegyen.

Egyben megjegyzem, hogy a m. kir. állami erdőhivatalokat és általuk az alárendelt járási erdőgazdálkodásokat egyidejűleg megfelelő utasítással láttam el arra nézve, hogy amennyiben tudomásukra jut, hogy a fentebb részletezett minőségű ingatlanok megváltás alá vonatnának, az esetet azonnal hozzák az illetékes kir. erdőfelügyelőség tudomására.

Szabó s. k.

VI.

Körrendelet.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének, a m. kir. államrendőrség valamennyi kerületi főkapitányának és a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányának.

131555/1922. belügymin. sz. — Az illetékes hatóságok által panasz tárgyává tettett, hogy általában az 1879: XXXI. t.-cikkben minősülő erdei kihágások, különösen pedig az erdőkre vonatkozó kivételes jogszabályokon minősülő kihágások eseteiben egyes rendőri büntetőbíróóságok a tárgyalásokat késedelmesen folytatják le és nem mérlegelik súlyoknak megfelelően az ezek által érintett tekinteteket.

Fontos állami érdeket képez, hogy megfogyott erdőállományunk az összes hatóságok részéről a legmesszebbmenő védelemben részesíttessék.

A bűncselekményeknél általában is a kihágásoknál is a büntetésnek a megtorlásán kívül célja a bűnözésre hajló elemeknek a bűnözéstől visszariasztása. Ez a cél azonban illuzóriussá válik, ha a büntetés nem áll arányban a bűncselekménnyel és a bűnözést nem követi azonnal a büntetés.

Távol áll tőlem, hogy a rendőri büntetőbíróóságok működésének függetlenségét érintsem. Amikor azonban az újabb és újabb panaszokból azt tapasztalom, hogy egyes rendőri büntetőbíróóságok részéről, a késedelmes eljárás mellett, a jogszabályok szigorú rendelkezéseinek érvényesítése körül, azok célzatával össze nem egyeztethető enyhe felfogás érvényesül, az ország megfogyott erdőállományának megvédése érdekében felügyeleti jogomból eredő kötelességem, hogy a hatóságok figyelmét ezekre a visszás állapotokra felhívjam.

Felhívom ennélfogva alispán, polgármester, főkapitány urat, utasítsa az elsőfokon eljárni hivatott rendőri büntető bírókat, hogy az említett jogszabályok alapján folyamatba tett kihágási ügyekben a rendőri büntető eljárást sürgősen folytassák le, a jogerős ítélettel kiszabott büntetést késedelem nélkül hajtsák végre és tegye figyelmessé őket arra, hogy a jogszabályalkotók célzatával, valamint a jogszabályok rendelkezéseivel helyezkednek ellentétbe, ha ezeket a kihágásokat enyhén ítélik meg és megtorlásukra aránytalanul enyhe büntetést szabnak ki.

Felhívom egyuttal alispán, polgármester, főkapitány urat arra is, hogy ezt a rendeletemet a vád képviselőjére hivatott ügyészekkel és ügyészi megbizottakkal is közöljék avégből, hogy a kiemelt szempontokat a vád képviselője körül is mérlegeljék.

Budapest, 1922. évi július hó 29-én.

Rakovszky s. k.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1922. évi október hóban.

A rövidítések magyarázata:

Az ákácfa monografiája	Am.	Goldmann Henrik alap.	= GHa.
Alapítványi kamat	ak.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	= H. F.
Alapítványi tőketörlesztés	att.	Hirdetési díj az E. L.-ban	= hd.
Alapítványi tőkekiegészítés	attku.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna	
Altszti segélyalap	Asa.	segélyalapítvány	= H. I. a
Áfúto bevétel	áb.	Hozzájárulás	= Hj.
Báró Bánffy-D.-alapítvány	BBa.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	= ik.
Bedő-Albert-alapítvány	BAA.	Képzőalapítvány	= k. a.
Bükküzfia romlása stb.	Btr.	Külföldi fanemek tenyésztése	= Kft.
Egyéb bevétel	Egy.	Lakbér	= lb.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	EL.	Lapdíj (Erd. Lapok)	= ld.
Erdészeti rendeletek tára	Ert.	Legelő-erdők berendezése	= M. L.
Erdészeti zsebnaptár	Npt.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	= EOT.
Erdészeti jelvény	Jlv.	Népszerű növénytan	= N. Nvt.
Erdészeti géptan	Gt.	Nyugdíjalap	= Ny. a.
Erdőmiveléstan	Em.	Perköltség	= Prk.
Erdőrendezéstan (Bel.)	Rz.	Postaköltség	= pk.
Erdőrendezéstan (Muzsray)	Rnt.	Rendkívüli bevétel	= rb.
Erzsébet-királyné-alapítvány	E. a.	Szantner-Gyula-alap	= Szá.
Értékpapírok kumatai	Ek.	Tagsági díj	= td.
A fenyőfélék fájának összehasonlító szövevtana	Fösz.	Tangens-táblázatok	= Tt.
Fából készült czukor és alkohol	Feza.	Gr. Tisza-Lajos-alapítvány	= TLa.
Fatömegtáblák	Ftb.	Wagner-Károly-alapítvány	= WKA.
I. Ferencz-József-alapítvány	I. F. J. a.	Üzemtvi nyomtatványok	= üz.
		Üzemköltségek	= ük.

Antal János ld. 40.—. Ági János ld. 160.—. Ambrus István ld. 40.—.
Alberti János td. 240.—. Almássy urad. üz. 216.—, pk. 60.—.

Boskovits Pál hd. 640.—. Bratu Lajos hd. 151.—. Bächer Adolf td. 100.—.
Botos Sándor td. 160.—, Ftb. 45.—, pk. 20.—. Balogh Bálint EB. 3000.—.

Csillag Gézané Hj. 2000.—. Coburg hg. Hj. 40000.—, hd. 987.—. Csisz-
mazia László td. 100.—. Csató Sándor td. 160.—. Csiszár Imre td. 160.—.
Cziffra József td. 300.—.

Dercsényi István td. 100.—, könyvek 432.—. Dusnoki erdőhiv. hd. 230.—.
Degenfeld Pál urad. hd. 207.—. Dobrovits József könyvek 372.—.

Erdődy Sándor gr. Hj. 15000.—. Eröss Gyula üz. 54.—, üz. 27.—. hg.
Esterházy Pál Hj. 200000.—.

Földmiv. min. ld. 200.—, hd. 1065.—. Fekete Béla td. 160.—. hg. Fes-
tetics T. Hj. 20000.—.

Geyer H. Viktor td. 160.—. Garda János td. 300.—. Gödöllői erdhiv.
hd. 465.—. Gémes János ld. 40.—. Gróf József ld. 40.—. Győry Jenő td. 160.—.

Hendel Ernő td. 220.—, könyvek 898.—. Horváth Kálmán és Tsa. könyvek
2032.— + 950.—. Héjj János td. 320.—.

Jákói Géza üz. 129'60, pk. 40.—. Jánospusztai urad. üz. 216.—, pk. 100.—.
József főherceg Hj. 8000.—. Jankó Artur Eb. 20.—.

Kőszeg város üz. 183.—, pk. 43.—. Kayser Dezső td. 100.—. Kondor
Vilmos ak. 120.—. Kutasy Viktor td. 100.—. Kodolányi Gyula td. 160.—. ifj.
Kammerer Ferencz Hj. 1000.—. Kalocsai érsekség Hj. 62400.—, hd. 375.—.
Klement Sándor Ftb. 120.—. Kierer Hugó E. L. 20.—. Kovács Ferencz E. L.

20.—. Körmendez Károly Hj. 2000.—. Károlyi Lajos gr. vállaj-i erdőgond. Ka. 2000.—. Kocsis Lajos Eot. 200.—, ld. 40.—. Karsai Károly üz. 28.—.

Lippóczy Béla td. 300.—. Lehoczky János Kfn. 30.—. Lambert Győző td. 160.—. Lévai Elemér ld. 160.—. Lábos Elek td. 100.—. dr. Lamm Antal hd. 663.—.

M. Ált. Kőszénbánya üz. 435.—, E. L. 280.—, pk. 60.—. Mózs Ferencz üz. 12840, pk. 79.—. Modrovich Ferencz Kakieg. 1600.—. Sempthei Maczkó István td. 160.—. hg. Montenuovo Hj. 13000.—.

Nyitray Ottó td. 60.—. Nagy László Kakieg. 500.—. Ch. Nagy Antal ak. 120.—, üz. 2750. Nagy Mihály td. 160.—.

Pálka Gyula td. 160. ifj. Párnai Attila td. 100.—. Papp-Szász Tamás td. 160.—. Pátria 5 Rz. 500.—. Péch Kálmán ak. 120.—. Papp Tamás Rz. 100.—, Btr. 16.—.

Rainiss Béla td. 160.—. Rozner Soma E. L. 40.—.

Sztankovits Géza td. 160.—. Seemann Ferencz ld. 40.—. Schmidt Károly ak. 120.—. Szabó Géza ld. 160.—. Szabó János td. 100.—. Szabó Mihály Epk. 60.—, üz. 2750. Szári erdőért. rt. Hj. 5000.—. Spanyol Géza td. 160.—. Savel Sándor td. 200.—. Szikszói erdőgond. hd. 423.—. Sándor Imre hd. 627.—. gr. Széchenyi Bertalan Eot. 150.—, Am. 45.—. Szabó Kálmán erdőtan. td. 160.—.

Tápiószecsői urad. hd. 182.—. Trauer Ervin td. 120.—. Tamásy József ld. 40.—. Tomassek Miklós td. 160.—. Tóth József ld. 40.—.

Udvardi József ld. 60.—.

Vendel János ak. 160.—. Vallent Emil td. 120.—. Vuk M. és fiai Hj. 10000.—.

Ziegelhoffer Arnold ld. 40.—. Zoltán István td. 160.—. Zsvácsek Ferencz ld. 550.—.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1922. évi XXI—XXII. füzetének
HIRDETÉSEI.**

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttal szedett hirdetés milliméterenkint 12 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 2000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttal szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Apró hirdetéseknel egy szó 8 K, álláskeresői hirdetéseknel 3 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

**Magyar Erdőbirtokosok
Faértékesítő Részvénytársasága
BUDAPEST, MAGYAR-UTCZA 52. FÉLEMELET**

.....

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát, műfát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(1. X. 9.)

Vadászfegyvereket,

KNÉBL FERENCZ,

puskaműves, Budapest, VIII., Baross-utca 17. sz.

Fegyverjavításokat elvállalok.

ismétlőpisztolyokat, revolvereket, flóberteket és hozzávaló löszert jutányosan szállít:

(2. VI. 6.)

VUK M. és FIAI

fatermelők és fakereskedők.

ALAPÍTOTT 1847-BEN.

BUDAPEST

Iroda: V., KÁLMÁN-UTCZA 10. : Fatelep: V., VÁCZI-UT 160.

Telefon 19-12. : Telefon 50-07.

Sürgőnyczim: FAVUK BUDAPEST.

(3. VI. 5.)

32 éves, nős, gyermektelen, erős, egészséges, erélyes, szakvizsgázott erdőőr, ki az erdészetnek minden ágában jártas, erdőőri vagy vadőri állást keres azonnali vagy későbbi belépésre. Czim a szerkesztőségénél megtudható.

(4. III. 3.)

DR. LAMM ANTAL

fenyőmagpergetőgyára

KÖRMEND

.....

Ajánl legmagasabb csiraképeségű

TŰLEVELÜ-, LOMBFA- és GYÜMÖLCSMAGVAKAT,

valamint külföldi specziális magvakat

(5. VII. 3.)

Tatai erdőgazdasági szakiskolát végzett **segéderdész azonnali belépésre kerestetik.** Kérvények és bizonyítványmásolatok gróf Mailáth József erdészete Révleányvár, u. p. Zemplénagárd címre küldendők.

(8. II. 2.)

KERESZTÉNY CZÉG.

KERESZTÉNY CZÉG.

FARAGÓ BÉLA

magpergetőgyár és erdészeti csemetetelepei

ZALAEGERSZEG

Szállit hazai és külföldi fenyőmagvakat, u. m.: **pinus sylvestris**, **pinus austriaca**, **picea excelsa**, **larix europea**, **abies pectinata**, **pinus strobus**, **pinus Banksiana** stb., továbbá lomblevelű, u. m.: **ákác**, **gleditschia**, **juhar**, **éger**, **szil**, **magaskőrös**, **amerikai kőrös** és egyéb magvakat, valamint mindenféle hazai és külföldi gyümölcsmagvakat.

Erdészeti csemetetelepeim a békeviszonyoknak megfelelően átalakítottak s mindenféle tű- és lomblevelű csemeték szállítására képesek.

Üvegházi rózsák nagy választékban.

Árjegyzékkel, vagy kívánatra külön árajánlattal készséggel szolgálok.

CZÉGEM VÁLTOZATLANUL FENNÁLL!

Egyik volt alkalmazottam telepeim eddigi helyét, az általam eddig bérbé birt földeket vette ki bérbé s megtévesztő reklámjával azt a hiedelmet kelti, mintha czégem megszűnt volna. Ezen körülményt ez uton vagyok bátor a n. é. erdőbirtokosság és igen tisztelt vevőim tudomására adni.

FARAGÓ BÉLA.

(6. II. 2.)

Pályázati hirdetés. Nagyméltóságú gróf Esterházy Sándor ur pulai erdészeténél megüresedett segéderdési állásra pályázat hirdettetik. Ezen állásra oly nőtlen fiatal emberek pályázhatnak, akik az erdőgazdasági szakiskola 2 éves tanfolyamát elvégezték és szakiskola elvégzése után legalább 1—2 évi gyakorlati és irodai szolgálatban állottak. Kinevezett egy évi próbaidő után véglegesítetik. Évi javadalmazás: Egyszobás lakás, 2400 K készpénz, 4 q buza, 8 q rozs, 4 q árpa, 16 ürméter kemény tűzifa, 1 hold földilletmény, 1 tehén téli-nyári tartása vagy naponta 2 liter tej, 1 anyasertés és évi szaporulata részére legelő, lődi, és a megállapított egyenruhára 4000 K. Természetbeni járandóságok kívánatra pénzben megválthatók. Pályázók sajátkezüleg irt kérvényüket nagyméltóságú gróf Esterházy Sándor ur nevére kiállítva okmányaikkal együtt urad. erdőhivatalhoz, Pula, u. p. Kaposcs, Zala m. küldjék be. Állás legkésőbb november 1-én elfoglalandó.

(7. II. 2)

Hazai ipar és termelés

Legmegbízhatóbb és legnagyobb csiraképességű erdei vetőmagot: erdeifenyő-, feketefenyő-, luczfenyő-, vörösfenyő-, simafenyő-, czirbolyafenyő-, banksfenyőmagot ajánl tavaszi vetésre:

KŐSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR

Erdészeti magnagykereskedés. Erdészeti csemetekertek

KŐSZEG (Vas megye)

Akáczmag, magasköris, virágos köris, amerikai kőrismag, égermag, nyirfamag, gledjcsia, amerikai feketedió, juharmagvak, Liliodendronmag, gyümölcsmagvak. Erdészeti csemeték.

(9. II. 2.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve! Pontos, lelkiismeretes kiszolgálás!

Veszek minden mennyiségben **diófatörzseket**, valamint erdei **cseresznye- és vadkörtefatörzseket**.
KÖZVETITŐK DIJAZTATNAK. Boskovitz L. Pál fakereskedő, Budapest, IX., Ferencz-körut 19—21. (10. IV. 2)

Pályázat hirdettetik egy III. oszt. főerdőőri és egy III. oszt. erdőőri állásra. Pályázhatnak róm. kath. vallásu, egészséges, erős testalkatu, feltétlenül erélyes és megbízható, lehetőleg hosszabb gyakorlattal bíró, megfelelő képesítésű erdőőrök. Főerdőőri állásnál megkívánatik a csemetenevelésben, erdőítésben, erdőhasználatokban, továbbá a kezeléssel járó irodai teendőkből való jártasság, illetve hosszabb gyakorlat.

Javadalmazás. III. oszt. főerdőőrnél: természetbeni lakás, 400 K készpénz, 400 K drágasági segély, ötvenkint 50 K korpótlék, 600 kg buza, 900 kg rozs, 500 kg árpa, 40 kg só, 40 négyzetöl kert, 2 m. hold kapásföld, 24 ürm keménydorongfa, két tehéntartás, nyolcz sertésre legelő, továbbá lődij és a rendszeresített ruházat.

III. oszt. erdőőrnél: természetbeni lakás, 300 K készpénz, 300 K drágasági segély, ötvenkint 25 K korpótlék, 400 kg buza, 800 kg rozs, 400 kg árpa, 40 kg só, 200 négyzetöl kert, 1 m. hold kapásföld, 12 ürm keménydorongfa, egy tehéntartás, négy sertésre legelő, továbbá lődij és a rendszeresített ruházat.

Pályázók felhivatnak, hogy vallásukat, erdőőri szakvizsgaletételét, egészséges testalkatukat, eddigi szolgálatukat, katonai viszonyukat, valamint erkölcsi és politikai magatartásukat (különösen kommunizmus alattit) igazoló hiteles okmányaikkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényüket folyó évi deczember 1-ig az erdőgondnoksághoz nyujtsák be. Hiányosan felszerelt kérvények figyelembe nem vétetnek, okmányok visszaküldetnek. Az állások 1923. évi január hó 1-én foglalandók el. Véglegesítés egy évi kifogástalan és megfelelő próbaszolgálat után.

A pannonhalmi főapátság erdőgondnoksága,
 (11. II. 2.) *Pápakovácsi (Veszprém vm).*

Pályázati hirdetmény a vácsi alsóvárosi gazdaság pusztasári erdejében megüresedett erdőőri állásra.

Javadalmazás évi 2400 K fizetés, 3 kat. hold illetményföld

használata, természetbeni lakás, tüzelő, 2 drb. marhatartás és drágasági pótlék fejében közvetlen az erdőőri lak mellett lévő 14 magyar hold szántó olcsó bérlete.

A pályázati kérvények erdőőri szakvizsgái, szolgálati, orvosi és erkölcsi magaviseletét igazoló okmányokkal felszerelve 1922. évi december 15 ig Fonai Mihály kirendelt elnökhöz Vác, állami csemetekert, küldendők be.

Vác, 1922. évi október 29-én.

(12)

Fonai Mikály
kirendelt elnök.

Erdészeti üzemek és azok elszámolásainak felülvizsgálatával megbizandó okl. erdőmérnök kerestetik jövő év január 1-jei belépéssel. Kellően felszerelt kérvények folyó évi december hó 15-ig alulírott hivatalnak benyújtandók.

*Herczeg Esterházy hitbizományi javak
központi igazgatósága, Eszterháza.*

(13)

Veszünk minden mennyiségben frissdöntésű
nyár-, topolya- és hárs-gömbfát

kéregben 25—60 ccentiméter (Ø) és 2—4 méter hosszúig

Gyufaárusító Részvénytársaság

Budapest, VI. ker., Andrásy-út 102. szám.

Telefon: 6—73. és 158—81.

(16. III. 1)

Karácsonyfát, tűzifát, haszonfát, erdőritkításból kikerült fát veszek. Ritkítást szakszerűen magam vezetem.

Erdőrendezést, erdőbecslést, földmérést jutányosan válllok Erdőbirtokok kezelését egészében vállalom csekély díjért.

Birtokot, házat, bérletet gyorsan értékesítek. Erdőt veszek talajostól. Mérőasztal sürgősen eladó.

Dr. Schultz Károly okl. erdőmérnök országos erdőmérnői irodája, Budapest, Alkotmány-utca 4. III. 9. (14)

Egy vagon prima, száraz, penészmentes vadgesztenye — vad-
tetésre — kapható a *Kőszegi Fenyőmagpergetőnél Kőszegen.* (15)

Cserépkályhák, kandallók, porcellán- tűzhelyek szaküzlete **TÓTH JÓZSEF, Debreczen, Timár-u. 11.**

(19. III. 1)

Csertörögép, napi 12 tonna teljesítmény, 80.000 koronáért eladó. Válaszol bélyegre Szabó Döme, Szentgotthárd. (17)

Faarverési hirdetmény. A varbóczyi ref. egyház presbitériuma 1922. évi *november hó 28-án*, déli 12 órakor a ref. iskolában tartandó nyilvános árverésen eladja a ref. egyház erdejében kihasználandó 168 darab tölgytörzset, 49,6 m³ műfa és 49 ürm vegyes tűzifára becsült fatömeggel.

Kikiáltási ár 180.000 K. Bánatpénz 18.000 K. A részletes árverési és szerződési feltételek a perkupai ref. lelkészi hivatalban tekinthetők meg.

Varbócz (Abauj-Torna. Posta és vasuti megállóhely Perkupa), 1922. november 10.

A varbóczyi presbitérium nevében:

(18)

Fodor György

ref. lelkész.

Szakiskola hároméves tanfolyamát végzett 29 éves, nőtlen, intelligens erdész erdészi, vagy vadászmeisteri állást keres, hol szak tudását minden téren érvényesíteni és családi ügyeit rendezni tudná. Erdő-, vad-, halgazdaság és az iroda okszerű kezelésénél, minden téren gyakorlattal rendelkezik, jelenleg is egy grófi uradalom nagyobb erdőgazdaságánál mint kezelő erdész van alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. (20. III. 1)

Az „Erdészeti Lapok“ 1922. évi XXI—XXII. füzetének tartalma :

	Oldal
Meghívó az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére	303
<i>Fehér Dániel</i> : A levegő széndioxid-tartalmának hatása az erdei fák növekedésére	304
<i>Craus Géza</i> : Erdei érték- és árszabályzatok	311
KÜLÖNFÉLÉK. Bittner Gusztáv †. — Halálozás. — Személyi hir. — Rövid hírek az Országos Erdészeti Egyesület köréből. — Adományok az O. E. E. támogatására. — Az alföldi erdőtelepítési szaktanács (<i>Lipcsey</i>). — Lisztkiutalás fatermelő munkások részére (<i>Papp Béla</i>)	314
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. 8767/1922. M. E. sz. rendelet a M. Á. V. talpfaszükségletének biztosítása és az e célra átadott fa ára tárgyában	319.
II. 8768/1922. M. E. sz. rendelet a fakihasználási jogok átruházása és a fatermékek értékesítése, valamint az erdei mellékhaszonvételek gyakorlása tárgyában létrejött jogügyletekre vonatkozó kivételes rendelkezők kiegészítése ügyében.....	320
III. Erdő- és faügyek kormánybiztosának 1830/1922. sz. rendelete a közszükségleti célokra igénybevehető tűzifa árának újabb meg- állapítása tárgyában	321
IV. 2851/1922. F. M. sz. körrendelet a kir. erdőfelügyelőségeknek a földbirtokreformtörvény végrehajtásánál való közreműködése tár- gyában	322
V. 90716/1922. F. M. sz. körrendelet a földbirtokreform alapján megváltás alá kerülő területek minősítésénél követendő eljárás tárgyában	325
VI. 131555/1922. belügymin. sz. körrendelet az erdei kihágások szigorubb minősítése és büntetése, valamint gyorsabb letárgyalása ügyében	327
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések (1922. október hó)	328
HIRDETÉSEK	I—VII

22 22 22

